

Faaliyet Raporu

İlahiyat Akreditasyon Ajansı

2019

1. GİRİŞ

İAA, İlahiyat programları için bilgilendirme, dış değerlendirme ve akreditasyon hizmetleri sunarak eğitim-öğretim kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunan, kar amacı gütmeyen sivil toplum kuruluşudur. İAA'nın amacı, lisans ve lisansüstü ilahiyat ve dengi programların eğitim ve araştırma faaliyetlerini/idari süreçlerini; topluma yönelik her türlü din hizmetinin kalitesini ulusal ve uluslararası standartlarla tanımlayıp sonuçlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşarak kalite tescili yapan öncü bir ajans olmaktır.

2. KURUMSAL BİLGİLER

a. Misyon, Vizyon ve Kalite Politikası

Misyon: İlahiyat programları için bilgilendirme, dış değerlendirme ve akreditasyon sağlayarak eğitim, araştırma ve din hizmeti kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunmak.

Vizyon: Ulusal ve Uluslararası alanda İlahiyat akreditasyon alanında başarılı ve öncü bir kuruluş olmak.

Kalite Politikası:

Etik Davranış: İAA çalışanları ve gönüllüleri paydaşlara karşı sorumluluk sahibi bireyler olarak, şeffaf ve hesap verebilmeye hazır yüksek düzeyde bir etik yaklaşımı benimsemişlerdir. Bu nedenle, İAA Etik Kuralları çerçevesinde çıkar çelişkisinden kaçınarak profesyonelce davranış sergilerler.

Sürekli Öğrenme: Sürekli öğrenme, sürekli iyileştirme için önkoşuldur. Bu nedenle İAA, hem kendi etkinliklerinden ve performansından hem de diğer benzer kurumların deneyimlerinden sürekli öğrenir. Çalışanların ve gönüllülerin gelişimi, kendi potansiyellerinin tümünün farkına varmalarına ve kullanmalarına ortam oluşturacak şekilde, desteklenir ve teşvik edilir.

Değer Oluşturma: İAA, başta hizmet verdiği kurumlar olmak üzere, paydaşlarına katma değer katacak hizmetler sunar. Hizmetin katma değeri, doğrudan geribildirim yolu ile izlenir. Özellikle, İAA değerlendirme takımları İlahiyat/İslami İlimler eğitiminin ve değerlendirme sürecinin sürekli iyileştirilmesi için faydalı bir geribildirim sağlamaya çalışırlar.

İşbirlikleri Geliştirme: Sunulan değer en üst düzeye ulaştırılması ve başarının artırılması işbirliklerinin geliştirilmesine bağlıdır. Bu nedenle İAA, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği fırsatlarını arar ve geliştirir.

Şeffaflık ve Hesap Verebilme: İAA program değerlendirme ve akreditasyon faaliyetleri başta olmak üzere, tüm faaliyetleri hakkında paydaşlarını ve kamuyu bilgilendirme ve hesap verme sorumluluğunu taşır.

Hizmet Odaklılık: İAA çalışanları ve gönüllüleri hizmet verdiği tüm kurumlarla saygılı ve sevecen bir ilişki kurar ve sürdürürler. Onların güncel gereksinim ve beklentilerine duyarlıdırlar. Hizmetlerin kalitesini en son değerlendirenin hizmeti alan kurumlar olduğunun bilincindedirler.

b. Organizasyon Yapısı

3. FAALİYETLER

a. Akredite Program Bilgileri

Ajansımızın ilk başvuruları 31 Ocak 2020 tarihi itibariyle olacağından sonuçlandırılan bir akreditasyon faaliyeti bulunmamaktadır.

b. Değerlendirici Eğitimleri

15-16 Şubat 2019 tarihinde Kütahya'da İAA Lisans Programları Akreditasyon Ölçütlerini Belirleme Çalıştayı gerçekleştirilmiştir.

[İAA Lisans Programları Akreditasyon Ölçütlerini Belirleme Çalıştayı 15-16 Şubat 2019](#)

2-3 Kasım 2019'da İstanbul Grand Cevahir Otel'de düzenlenen programa Güneydoğu Asya'dan Afrika'ya kadar pek çok ülkeden Dekan, Dekan Yardımcısı, akademik personel ve öğrencilerin katıldığı uluslararası Değerlendirici Eğitimi yapıldı.

http://www.iaa.org.tr/tr/haber_oku.php?id=6

c. Bilgilendirme Eğitimleri

Bilgilendirme Eğitimlerinin hedefi;

Kuruluşundan itibaren İAA'yı tanıtmak ve akreditasyon konusunda genel bilgilendirme yapmak,

Eğitim, araştırma ve topluma hizmet konusunda süreç yönetimini paydaşlar eşliğinde ve tanımlı bir şekilde yürütmeyi, yönetim becerilerini kazandırmak,

Ölçütler hakkında genel bilgilendirmede bulunmak,

Program Öğretim Amaçlarına ek olarak araştırma ve topluma hizmet araçlarının nasıl belirleneceği konusunda bilgilendirmede bulunmak,

Program Öğretim Amaçlarına ek olarak araştırma ve topluma hizmet araçlarındaki süreçlerin belirlenmesi ve yönetilmesi hakkında bilgilendirme yapmak,

Program Öğretim Amaçlarının uygulanmasındaki sorumluların belirlenmesi, yürütülmesi, kontrol sürecindeki aşamalara ait PUKÖ döngüsü hakkında bilgi vermek,

Akreditasyona hazırlık boyutu itibariyle farkındalık oluşturmak,

Kaliteye yönelik beklenti ve ilgiyi arttırmak,

Kalite süreçleri sonunda verimlilik ve şeffaflık kazanacaklarına dair bir inanç oluşturmaktır,

Sonuçları itibarıyla bilgilendirmelerin yararlı olduğu yapılan yapılan vicahi görüşmelerde ve anketlerde tespit edilmiştir. Dolayısıyla bilgilendirme taleplerinde müteselsil bir devamlılık oluşmuştur. Bilgilendirme Eğitimleri aracılığıyla İlahiyat alanındaki kalite mefhumuna olan direncin kırılmasında önemli adımlar atılmıştır.

2019 yılı itibariyle aşağıdaki İlahiyat/İslami İlimler Fakültelerine talepleri doğrultusunda Bilgilendirme Eğitimleri verilmiş olup, Bilgilendirme Eğitimlerimiz halen devam etmektedir.

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Sinop Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

d. Uluslararası Faaliyetler

Uluslararası planda ise İlahiyat Akreditasyon Ajansı (İAA) kalite politikasının bir gereği olarak bilgilendirme toplantılarının ilki 28.02.2019 tarihinde Kütahya'da gerçekleştirilmiştir. 26 ülkeden rektör, rektör yardımcısı, dekan, rektör temsilcisi ve akademisyenlerin katıldığı bilgilendirme toplantısında dış değerlendirme ve akreditasyon konularında bilgilendirme yapılmıştır. Bilgilendirmenin neticesinde Fas, Cezayir, Libya, Lübnan, Malezya, Ürdün, Tunus, Çad, Fildişi Sahilleri, Irak, Pakistan, Kuveyt, Katar'dan gelen temsilcilerle İAA arasında iyi niyet anlaşmaları imzalanmıştır. Yine bu kapsamda İAA Ölçütleri Arapçaya çevrilmiş ve İAA web sitesinde yayınlanmıştır.

<http://www.iaa.org.tr/tr/index.php>

e. İyileştirme Faaliyetleri

İAA yeni bir kuruluştur. İlk başvurular 31 Ocak 2020 tarihine kadar alınacak olup, akreditasyon değerlendirme döngüsü henüz tamamlanmamış olduğundan herhangi bir iyileştirme faaliyeti gerçekleşmemiştir.

4. KURUMSAL YETKİNLİK VE FAALİYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

a. Gelişmeye Açık Yönler

- 1) Sürecin başından beri kuruluşun herhangi bir ekonomik destek görmemesi ve dolayısıyla işin yükünün süreci yöneten dernek yöneticileri tarafından karşılanması,
- 2) Kuruluşun bulunduğu coğrafyanın nispeten ulaşım güçlüklerini beraberinde getirmesi ve kurulların çalışması hususundaki zorluklar,
- 3) Kuruluşun geç bir zamanda kurulmuş olması ve İlahiyat alanında herhangi bir akreditasyon kuruluşunun bulunmaması dolayısıyla kaliteye karşı görece yüksek bir direncin bulunması,

- 4) Henüz bir akredite olmuş bir İlahiyat Fakültesinin bulunmaması nedeniyle örnek yoksunluğunun bulunması,
- 5) İslam İlahiyatı konusunda kalite süreci ilk defa yaşandığından hem ilahiyat hem de kalite alanını bilen profesyonel eleman eksikliği,
- 6) Kalitenin gereksiz bir emek kaybı gibi ön yargıların bulunması Gelişmeye Açık Yönlerdir.

b. Güçlü Yönler

- 1) Ülke çapında Yükseköğretimde kalite rüzgârının olduğu bir dönemde kurulduk. Kaliteye yönelik beklentiler yüksektir. Bizim açımızdan büyük bir fırsattır. En önemli güçlü yönümüz, uluslararası planda İslam İlahiyatına özgü bir kalite ajansının bulunmamasıdır. Dolayısıyla, çatı kuruluşu olma potansiyelimiz bulunmaktadır.
- 2) Uluslararası çapta güçlü bir beklenti ile karşılaştık ve eğitimler verdik. Gelişmelerden bu sürecin ilerleyeceği anlaşılmaktadır.
- 3) İlahiyat camiası öğretileri ve kalite prensipleri arasında bire bir ilişki kurulabiliyor. Dolayısıyla Kalitenin benimsenmesi kolay olacaktır. Şu ana kadar gelişmeler bunu göstermektedir.
- 4) Mevcut İlahiyat Fakülteleri arasında yeni kurulanların bulunması ve bunların sistemlerini yeni kuruyor olmaları kalite esaslı sistemler kurmaya yatkınlıklarını ve beklentilerini göstermektedir.
- 5) Dekanlar kurulu kararıyla kuruluşun başlamış olması ve sonraki dekanlar kurulunun tam destek vermesi, Ülkenin en önemli köklü ilahiyat fakültelerinin desteği ve akreditasyon talepleri bulunması kuruluşumuzu güçlü kılmaktadır.

c. Performans Ölçütleri

Performans Ölçütleri		
Ölçütler	Cevaplar	Açıklama
Toplam akreditasyon süresi	0	Akreditasyon başvuru tarihi ile karar tarihi arasındaki süre gün olarak dikkate alınmalıdır. Akreditasyon Sürecinin Ortalama Tamamlanma Süresinin hesaplanması için kullanılacak olan bir sayısal değer yazılmalıdır.
Toplam akreditasyon hizmeti sunulan program sayısı	0	Toplam akreditasyon hizmeti sunulan program sayısını rakam ile belirtiniz. Akreditasyon Sürecinin Ortalama Tamamlanma Süresinin hesaplanması için kullanılacak bir bilgidir.
Toplam Değerlendirici sayısı	0	Toplam Değerlendirici sayısı rakam ile belirtilmeli. Bu bilgi Ortalama Değerlendirici Sayısının hesaplanması için kullanılacaktır.
Toplam aktif program sayısı	0	Toplam aktif program sayısı rakam ile belirtilmeli. Ortalama Değerlendirici Sayısının hesaplanmasında kullanılır.
Bilgilendirme Toplantısı Sayısı	4	Bilgilendirme Toplantısı Sayısı rakam ile yazılmalı
Değerlendirici Eğitimi Sayısı	2	Değerlendirici Eğitimi Sayısı rakam ile belirtilmelidir.

Performans Oranları		
Oran Adı	Oran Değeri	Tanım
Akreditasyon Sürecinin Ortalama Tamamlanma Süresi		<ul style="list-style-type: none"> • Toplam akreditasyon süresi / Toplam akreditasyon hizmeti sunulan program sayısı • Akreditasyon başvuru tarihi ile karar tarihi arasındaki süre gün olarak dikkate alınmalıdır.
Ortalama Değerlendirici Sayısı		Toplam Değerlendirici sayısı / Toplam aktif program sayısı

Akreditasyon Oranları			
Program Adı	Akredite Program Sayısı	Toplam Aktif Program Sayısı	Oran Değeri
İLAHİYAT FAKÜLTESİ	0	1	0
Toplam 1 Akreditasyon Oran kaydı bulunmaktadır.			

Üniversite Bölümleri

d. Değerlendirme

Değerlendirici eğitimleriyle kalite konusunda farkındalık oluşturulmaya çalışıldı. Özellikle Yükseköğretimde kalite hususunda belli bir bilinç oluşturuldu. Ulusal planda, Türkiye çapında toplamda 65 değerlendiriciye eğitim verildi. Bunlar özellikle Türkiye'nin farklı ilahiyatlarından ve farklı bölgelerinden seçildi. Bununla kalite farkındalığının veya hareketliliğinin yurt sathında yayılması amaçlandı. İlahiyat akreditasyon ajansının İslam ilahiyatına yönelik ilk akreditasyon ajansı olması dolayısıyla bu alanda kalite süreci ilk defa işletilmiş oldu. Bunun zorluklarını aşmak ve değişime karşı olan direnci doğru yönetmek için eğitim boyutuna ve bu eğitimin tüm ilahiyat fakültelerine yansıtılması hususunda başarılı bir çalışma yapıldı.

Değerlendiricilerimizle birlikte kurullar oluşturuldu. Bu kurullarda homojenliğe dikkat edildi. Böylece kimlik ve aidiyet oluşturulmaya çalışıldı. İAA'nın sahiplenmesi amaçlandı. Değerlendiriciler üzerinden tabana pozitif mesajlar verildi. Kalite ve akreditasyon sürecinin bir yük ve formalite olmadığı, verimlilik ve şeffaflığa yönelik işletileceği yönünde düşünce aşılandı. Ayrıca ajansın İslam İlahiyatına yönelik uluslararası planda kurulan ilk ajans olması hususu da değerlendirildi. Uluslararası tanıtım toplantısı yapıldı. 26 farklı ülkeden gelen üniversite temsilcisine ajans tanıtıldı. Uluslararası boyuttaki bu hareketlilik de yurt sathındaki kalite süreçlerine olumlu katkı sağladı. Uluslararası planda yapılan değerlendirici eğitimi de yurt sathındaki çalışmalara olumlu bir katkı yaptı. Akreditasyon sürecinin başarıya ulaşacağına dair kanaatler daha da arttı. Bu aşamada hem yurt içi hem yurt dışındaki faaliyetleri beraber götürmenin pozitif sonuçlarının alındığı görüldü. Nitekim yakın bir zamanda Mart ayında Malezya'da ikinci bir uluslararası eğitim planlanmaktadır. Bu eğitimle birlikte elli aşkın uluslararası değerlendiriciye kavuşmayı umuyoruz. Bu değerlendiricilerle uluslararası kurullarımızı şekillendireceğiz. Böylece yurt dışında da akreditasyon sürecini başlatma imkânımız olacak. Bunların da yine yurt içindeki süreçlere önemli katkı sağlayacağını düşünüyoruz. Ülkemizde ilk kurulan Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültelerinin de bulunduğu 13 farklı İlahiyat Fakültesinden bilgilendirme eğitimi talep almış olmamız akreditasyon sürecinin benimsendiğine dair önemli bir bulgudur.

Yaptığımız ziyaretlerde gerek yönetim, gerekse akademik ve idari elemanlar tarafından İAA'nın bilinirliğinin son derece müspet olduğu ve sürecin başarıya ulaşacağına dair kanaatlerin de olumlu olduğuna dair izlenim elde ettik. Nitekim toplantı sonunda anketlerden elde ettiğimiz sonuçlar bunu göstermektedir.

Tüm bunlarla birlikte bir takım risklerin bulunduğu de farkındayız. Bunlar;

- 1) Yakalanan bu fırsatın heder edilmesi, değerlendirmenin ciddiyetten uzak bir süreç olarak işletilmesi

2) Yükseköğretim kurumlarının akreditasyon sürecini bir formalite gibi kestirme yol olarak algılamaları

3) Hem yurtdışı hem yurt içi süreçlerini aynı anda yönetme riskidir.

5. SONUÇ

İlahiyat Akreditasyon Eğitimleri neticesinde farklı İlahiyat Fakültelerinden gelen akademik, idari ve öğrenci 58 değerlendirciden müteşekkil bir havuz oluşturulmuş ve bu süreçte kalite kültürünün İlahiyat camiasında tabana yayılması sağlanmıştır.

ESG'ye uygun olarak İlahiyat temel alanına yönelik ölçütlerin tartışıldığı akademik, idari ve öğrencilerin katılımı ve dış paydaşların da hazır bulunduğu çalıştayda ölçütler olgunlaştırılmış, sonrasında Ölçütler Komitesinde nihai şekli verilerek İAA Yönetim Kurulu tarafından onaylanan Ölçütler iaa.ogr.tr üzerinden kamuoyu ile paylaşılmıştır. Uluslararası planda ise, Fas, Cezayir, Libya, Lübnan, Malezya, Ürdün, Tunus, Çad, Fildişi Sahilleri, Irak, Pakistan, Kuveyt, Katar'dan gelen temsilcilere İlahiyat Akreditasyon Ajansı (İAA), akreditasyon ve ölçütler konusunda bir brifing verilmiştir. Ayrıca katılımcılardan gelen uluslararası dış değerlendirme ve akreditasyon eğitimi yapılmasına yönelik talep, İAA gündemine alınmış ve buna yönelik hazırlıklar başlatılmıştır.

3-4 Mayıs 2019 tarihinde Trabzon'da yapılan ve 75 dekanın katıldığı 25. İlahiyat ve İslami İlimler Fakülteleri Dekanlar toplantısının ikinci oturumu akreditasyon konusuna tahsis edilmiş ve kurul üyelerine gelinen süreçle ilgili İAA yetkilileri tarafından detaylı bilgilendirmede bulunulmuştur.

Dünyada İslam İlahiyatı alanında kurulan ilk kuruluş olma özelliğini taşıyan İlahiyat Akreditasyon Ajansı (İAA) İstanbul Grand Cevahir Otel'deki Uluslararası Katılımlı Akreditasyon ve Dış Değerlendirici Eğitim Programı'nı tamamladı. 2-3 Kasım 2019'da İstanbul Grand Cevahir Otel'de düzenlenen programa Güneydoğu Asya'dan Afrika'ya kadar pek çok ülkeden Dekan, Dekan Yardımcısı, akademik personel ve öğrenciler toplam 25 kişi katıldı. İki gün süren eğitimden sonra katılımcılara Prof. Dr. Halis Aydemir tarafından uluslararası akreditasyon ve değerlendirici eğitimi belgesi verildi.

11.09.2019 tarihli Yükseköğretim Kalite Kurulu toplantısında İlahiyat Akreditasyon Ajansı'na iki yıl süreyle Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi verilmesi uygun bulunmuştur. Bu doğrultuda Akreditasyon değerlendirme ilanına çıkmış olup, başvurular 31 Ocak 2020 tarihine kadar yapılacaktır. Bu süreçte Üniversitelerden gelen talep doğrultusunda bilgilendirme eğitimleri devam etmektedir.